

Elni 39/1983.

Köpeczi: Béla elvtárs
művelődési miniszter

B u d a p e s t

Kedves Köpeczi Elvtárs!

A Minisztertanács 2034/1982./XII.7./ számú határozatának 1.pontja alapján elvégeztük a területünkön szervezett tanfolyamok és az ezekre vonatkozó rendelkezések felülvizsgálatát. A vizsgálat eredményéül azt kaptuk, hogy valamennyi tanfolyam fenntartása indokolt.

A hivatkozott minisztertanácsi határozat 4.pontja értelmében mellékelten megküldöm a vizsgálat eredményét tükröző beszámolót.

B u d a p e s t, 1983. február " 21 "

Elvtársi üdvözlettel:

/: Dr. Pusztai Gyula :/

ORSZÁGOS TALÁLMÁNYI HIVATAL

B E S Z Á M O L Ó

az iparjogvédelmi tanfolyamoknak a Minisztertanács
2034/1982. /XII.7./ számú, a tanfolyamok rendszeré-
nek módosításáról szóló határozat 1. pontja alapján
történt felülvizsgálatáról

Budapest, 1983. február hó

A Minisztertanács 2034/1982. /XII.7./ számú határozata előírja, hogy a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői a területükön szervezett tanfolyamokat és az ezekre vonatkozó rendelkezéseiket a művelődési miniszter bevonásával 1983. március 31.-ig vizsgálják felül. Azokat a tanfolyamokat, amelyeknek fenntartása a mellékletben megállapított követelmények figyelembevételével nem indokolt - szükség esetén jogszabáymódosítással - 1983. június 30.-ig szüntessék meg.

Jelen beszámoló e feladat teljesítésére készült.

I.

Az Országos Találmányi Hivatal hatáskörébe tartozó tanfolyamok az iparjogvédelmi szakemberképzést és továbbképzést célozzák. E tanfolyami képzés keretében jön folyamatosan létre az a szakemberbázis, amely biztosítja az iparjogvédelmi munka kapcsán felmerülő legkülönfélébb feladatok mind magasabb szinten való megoldását, hozzáértő, eredményes elvégzését.

Az iparjogvédelmi munkából adódó feladatok igen sokrétűek, gyakorlatilag jelen vannak a műszaki szellemi alkotások létrejöttének, megvalósításának, hasznosításának minden lényeges elemében, tehát nagyon sokféle területen dolgozó szakembert érintenek. Így a tanfolyamrendszerű iparjogvédelmi képzésben résztvevők a különböző népgazdasági ágazatokban dolgozó, különféle alapszakképzettségű /mérnökök, közgazdászok, jogászok stb./ és beosztású /például iparjogvédelmi előadók, ügyintézők, különféle szintű műszaki, gazdasági vezetők, kutatók, fejlesztők, tervezők, konstruktőrök, oktatók stb./ szakemberekből tevődnek össze. Ennek megfelelően a tanfolyamrendszerű iparjogvédelmi szakképzés különféle irányokban és szinten folyik:

- szakkáder képzési céllal, az alap-, közép-, és felsőfokú szakképesítést nyújtó tanfolyami képzésben, amely biztosítja a hivatásos iparjogvédelmi szakemberképzést;

- a tanfolyami ismeretbővítő továbbképzésben, amely speciális témákban /például licencforgalmi ismeretek, iparjogvédelmi dokumentáció és információ/ mélyebb ismeretek megszerzését teszi lehetővé;

- speciális céllal a különféle szintű vezetőképzésben.

Az iparjogvédelmi szakkáderképzés alap-, közép-, és felsőfokú tanfolyami rendszerének rendjét az iparjogvédelmi szakképzésről szóló 4/1981. /XII.23./ IM-MM számú együttes rendelet, valamint az Országos Találmányi Hivatal elnökének a 6/1982. /Sz.K.G./ számú utasítása szabja meg. Ezek szerint a tanfolyamokat az Országos Találmányi Hivatal továbbképző intézetek, vagy más arra alkalmas szervek útján szervezi oly módon, hogy a tanfolyamokra való jelentkezés és végzés feltételeit, a tananyag felépítését, az oktatás, a beszámoltatás, a vizsgáztatás rendjét és követelményét az Országos Találmányi Hivatal szabja meg, a tanfolyamokra történő beiskolázást, a szükséges hely- és eszközbiztosítást pedig a továbbképző intézetek végzik.

Az alap- és középfokú iparjogvédelmi szakvizsgát a tanfolyam befejezése után kitűzött időben kell letenni az Országos Találmányi Hivatal vizsgabizottsága előtt.

A felsőfokú iparjogvédelmi tanfolyam vizsgatárgyaiból az előadók előtt kell vizsgázni. A felsőfokú iparjogvédelmi tanfolyamra előírt vizsgakötelezettség teljesítése után szakdolgozatot kell benyújtani és azt az Országos Találmányi Hivatal vizsgabizottsága előtt kell megvédeni.

Az alap-, közép-, és felsőfokú iparjogvédelmi szakképzés keretében eljáró vizsgabizottságokat az Országos Talál-

mányi Hivatal elnöke alakítja meg. E tanfolyamok résztvevői számára az Országos Találmányi Hivatal a szakképesítés megszerzésének minősítését tartalmazó bizonyítványt állít ki.

II.

A tanfolyamrendszerü iparjogvédelmi szakképzés az utóbbi években mind a tervezést és irányítást, mind pedig a képzés színvonalát, továbbá a megrendezett tanfolyamok és a szakképesítést szerettek számát illetően igen jelentős eredményeket felmutatva fejlődött.

Az alapfokú iparjogvédelmi szakképzés a mai formájában 1979 végén indult meg és az azóta eltelt három évben 25 tanfolyamon minimális lemorzsolódás mellett 646 fő tett sikeres vizsgát.

Az alapfokú tanfolyamot végzetek /mintegy 80 százaléka férfi, 20 százaléka nő/ életkor szerinti megoszlása kedvezőnek mondható, mivel 55 százaléuk tartozik a 31-44 éves kortartományba, 33 százaléuk 30 év alatti, 12 százaléuk pedig 45 évnél idősebb. Hasonlóan jónak minősül a végzetek szakképzettség szerinti összetétele is, ugyanis 60 százaléuk középfokú, túlnyomó többségében technikusi végzettséggel, 36 százaléuk felsőfokú, zömében műszaki egyetemen, főiskolán szerzett oklevéllel rendelkezik. A szakképzetlen - de jórészt érettségi bizonyítvánnyal rendelkező - hányad csekély, mindössze 4 százalék.

A középfokú iparjogvédelmi szakképzés eredményeire szintén a dinamikus fejlődés a jellemző.

Az elmúlt csaknem öt évnyi idő alatt 32 tanfolyamon 906 fő szerzett szakképesítést ezen a szinten, a következő jellemzők mellett:

- a középfokú szakképzésben a férfi-nő arány 65-35; a

végzetek 31 százaléka a 30 éves és annál fiatalabbak kategóriájába, 55 százaléka a "középkorúak" /30-45 év/ és 14 százaléka a 45 év feletti korosztályba tartozik;

- az eredményesen végzetek 52 százaléka középfokú, 40 százaléka felsőfokú szakképzettséggel rendelkezik, 8 százaléka pedig szakképzetlen, de túlnyomó többségében érettségizett.

A felsőfokú iparjogvédelmi szakképzés jelenleg érvényes /2 éves képzési idejű/ formája 1980-ban lépett életbe. Az azóta eltelt időszakban 10, átlagosan 35 fős felsőfokú tanfolyam került megszervezésre, amelyek közül az 1980-ban beindított első három 1981. végén, illetve 1982. nyarán fejeződött be.

Először 1982. folyamán került sor szakdolgozat-védésekre. A három befejeződött tanfolyam résztvevői közül 1982. III. negyedévének végéig 36 fő zárta le tanulmányait, s szerzett sikeres védéssel felsőfokú iparjogvédelmi szakképesítést. Közülük 22 fő végzett műszaki, természettudományi egyetemen, és 9 fő műszaki főiskolán. A pályázati feltételeknek megfelelően csak különleges esetben, külön engedéllyel vehet részt a képzésben középfokú végzettséggel rendelkező személy: ezek száma a 36-ból 2 fő volt.

A fő tevékenységi kör jellege szempontjából több mint kétharmados az iparjogvédelmi területen tevékenykedők részaránya, és csaknem kétharmados a 36 fős csoportban a beosztottak részesedése.

Az alap-, közép-, és felsőfokú iparjogvédelmi szakkáderképzés kapcsán fontos eredmény, hogy az Országos Találmányi Hivatal és a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület megjelentette a tanfolyamok tananyagát tartalmazó többkötetes jegyzetsorozatot.

A tanfolyamrendszerű iparjogvédelmi képzés terén további előrelépést jelentett az is, hogy olyan továbbképző tan-

folyamok indultak, amelyek vezetők, valamint beosztott szakemberek számára speciális ismereteket nyújtanak.

Igy a Tudománypolitikai Bizottságnak a licencforgalom fejlesztéséről hozott minisztertanácsi határozat végrehajtásáról szóló 30.003/81. számú határozata kapcsán speciális továbbképző tanfolyamok kezdődtek. Az Országos Találmányi Hivatal és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság kezdeményezésére és közreműködésével a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület 1981-ben öt tanfolyamot szervezett gazdasági-műszaki vezetők, illetve beosztottak részére, akik munkakörük alapján licencforgalommal kapcsolatos feladatokat látnak el, illetve ebben a kérdésben nagyobb jártasságra kívántak szert tenni. A tanfolyamokon összesen 62 vezető beosztású és 117 beosztott műszaki és adminisztratív dolgozó vett részt és nyert látogatási bizonyítványt. Az érdeklődésre való tekintettel a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület ezen tanfolyamokat, 32 illetve 16 órás óraszámmal, de némileg módosított tartalommal 1982-ben is megszervezte. Ezek a tanfolyamok jelenleg is folyamatban vannak, a résztvevők száma ezideig 61, ezen belül a vezető munkakört betöltőké 31 fő volt.

III.

Mind az ágazati minisztériumok, mind az élenjáró iparjogvédelmi tevékenységet kifejtő vállalatok, intézetek oktatási intézmények egyöntetű véleménye szerint a központi állami irányítás helyesen ismerte fel az iparjogvédelmi oktatás és szakképzés jelentőségét és jól fogalmazta meg az ebből adódó általános célkitűzéseket. Ezt bizonyítja a Tudománypolitikai Bizottság 30.014/79. számú határozatának megjelenése óta eltelt időszakban iparjogvédelmi képzésben részesültek számának ugrásszerű növekedése és a fokozódó hallgató-jelölti érdeklődés is. Ugyanakkor az említett szervek, szakemberek részéről olyan igények is megfogalmazódtak, amelyek a képzési rendszer továbbfejlesztését igénylik.

Mindezek figyelembevételével a tanfolyamrendszerü iparjogvédelmi képzés továbbfejlesztésének jövőbeni feladatait a következők kell képezzék:

- az iparjogvédelmi képzés szakterületi és regionális megoszlása egyenlőtlen képet mutat, ezért azt elsősorban olyan ágazatokban és megyékben kell fejleszteni, ahol az eddigi eredmények nem kielégítőek. Ennek kapcsán fejleszteni kell az együttműködést az érdekelt szervekkel /kiemelten a továbbképző intézetekkel, a szakszervezetekkel, a MTESZ-el, és a Magyar Kereskedelmi Kamarával/;

- a tanfolyamrendszerü felsőfokú iparjogvédelmi szakképzés továbbfejlesztésével második diplomát adó képzést szükséges folyamatosan kialakítani oly módon, hogy - az eddigiekhez hasonlóan - az Országos Találmányi Hivatal látja el továbbra is a szakirányítási teendőket;

- intézményesen és magasabb szinten kell biztosítani az iparjogvédelmi képzés rendszerének folyamatos módszertani fejlesztését;

- növelni kell a gyakorlati ismeretek arányát, különös tekintettel a szabadalmi ügyvivőképzés igényeire.

IV.

A tanfolyamrendszerü iparjogvédelmi képzés rendszerét, eredményeit, akadályozó tényezőit, valamint fejlesztésének jövőbeni feladatait áttekintve és összevetve a Minisztertanács 2034/1982. /XII.7./ számú, a tanfolyamok rendszerének módosításáról szóló határozatával a következők állapíthatók meg:

- az iparjogvédelmi tanfolyamok szervezése és továbbfejlesztése a jövőben is kiemelt fontosságú, mivel az MT. határozat melléklete előírja, hogy - többek között - elsőbbséget kell biztosítani az iparjogvédelemmel kapcsolatos képzési és továbbképzési formáknak;

- az iparjogvédelmi tanfolyami képzést az is nélkülözhetlenné teszi, hogy ezen szükséges ismeretek, illetve előírt

munkaköri képesítés nem szerezhető meg esti, levelező tagozatos iskolai képzésben;

- az iparjogvédelmi tanfolyamok programja az állami alap- és posztgraduális képzésben nyújtott ismeretekre épül;

- az iparjogvédelmi tanfolyamokra előírt ismeretanyag elsajátítását, illetve a vizsgákra való felkészülést tekintve elsősorban a vezetőképzésben részesülnek előnyben az irányított önképzési formák;

- az iparjogvédelmi tanfolyamok önköltségesek, nincs akadálya annak, hogy a képzés költségeit a munkáltató csak a tanfolyamra való kötelező kijelölés /Mt.V.34.§/, illetve tanulmányi szerződés kötése /Mt.V.11.§/ esetén vállalja át.

A művelődési miniszter, az OTH elnöke és az OMFB elnöke 1983. januárjában számolt be a Tudománypolitikai Bizottságnak az iparjogvédelmi, valamint a licenc- és know-how forgalommal kapcsolatos oktatás és szakképzés rendszeréről. A TPB Titkárától érkezett visszajelzés szerint az iparjogvédelmi képzés terén elért eredmények hatékonyan elősegítik a szelektív iparfejlesztéshez nélkülözhetetlen szakember-gárda nevelését. Áldozatkész munkájáért köszönet illeti meg az OTH dolgozóit és a MTESZ társadalmi aktivistáit.

A TPB vonatkozó határozatának megfelelően további erőfeszítések szükségesek a képzés szélesítésére és minőségi fejlesztése érdekében.

Összességében megállapítható, hogy az iparjogvédelmi tanfolyamok jogilag szabályozott keretben folynak, gazdasági és műszaki fejlesztési feladataink szempontjából nagyon fontos ismeretanyagot közvetítenek, irányításuk, szervezésük a minimálisan szükséges személyi és anyagi, illetve munkaidő ráfordítással történik, nem csupán fenntartásuk, de kiszélesítésük és fejlesztésük is indokolt.